

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/159/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213208552
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4213208552.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti povinnému: W. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX/XX, B. W., o vymozenie 712,31 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 14. januára 2014 č. k. 6Er/614/2013-24, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Povinnému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorický úrad Bratislava, Záhradnícka 60 zo dňa 02. 04. 2013 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. 6Er/614/2013, EX 6460/13. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len Exekučný poriadok), § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rozhodcovskom konaní), § 53, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom do 31. 12. 2007 (ďalej len Občiansky zákonník), § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom do 31. 12. 2007 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch). Z predložených dokladov súd zistil, že právny predchodca oprávneného poskytol povinnému na základe zmluvy o flexipôžičke pôžičku. Podľa článku II. bod 5 predmetnej zmluvy: „banka momentom jej uzatvorenia navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk v zmysle zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku. Dlužník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešení sporov stálym rozhodcovským súdom.“ Zmluva o poskytnutí pôžičky je podľa názoru súdu spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd teda vzťah účastníkov konania posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa zákona č. 258/2001 Z. z. Z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, uzavretej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, bolo súdu zrejmé, že oprávnený ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných formulárových zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľ zmluvné podmienky nemôže ovplyvniť, čo platí aj pre rozhodcovskú doložku, ktorá je súčasťou všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Táto doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa (oprávneného). Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednanja videl súd v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, ako sa budú prípadné spory riešiť, je v tomto prípade dodávateľ, čiže oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred

prípravenej formulárovej zmluve, ktorú používal v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Neplatná rozhodcovská doložka nebola v prejednávanej veci spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Predložený rozhodcovský rozsudok, vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcovského súdu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nepovažoval súd za spôsobilý exekučný titul.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie v zákonnej lehote oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytýkal súdu nesprávne právne posúdenie veci. Mal za to, že súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Exekučný súd nie je podľa neho oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu. Skúma iba materiálnu a formálnu vykonateľnosť exekučného titulu. Zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu nevyplýva, že exekučný súd môže skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. Okrem toho súdy podľa oprávneného zastávajú na základe nesprávneho prekladu rozhodnutia ASTURCOM nesprávny názor, že uvedené rozhodnutie ukladá exekučnému súdu členského štátu preskúmanie platnosti rozhodcovskej doložky, a tým zasiahnuť do princípu nezmeniteľnosti konečných rozhodnutí bez ohľadu na to, či právna úprava členského štátu preskúmanie platnosti rozhodcovskej doložky v exekučnom konaní umožňuje alebo vylučuje. S poukazom na § 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a § 159 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku namietal, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má tie isté vlastnosti ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu SR, z čoho vyplýva, že je prekážkou pre opätovné prejednanie veci, je právne záväzný a po uplynutí lehoty na plnenie je vykonateľný, teda je spôsobilý byť podkladom pre výkon exekúcie. Súdny dvor nemal podľa oprávneného úmysel uložiť exekučným súdom členských štátov, aby zrušili rozhodcovské nálezy so silou *res iudicata* v prípadoch, kedy na takýto postup podľa domáceho práva členského štátu nie je možný.

V slovenskom právnom poriadku je príslušný na posúdenie platnosti rozhodcovskej zmluvy súd, ktorý rozhoduje o žalobe účastníka rozhodcovského konania proti rozhodcovskému rozsudku, pričom ak tento súd vysloví neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, je povinný vecne rozhodnúť o žalovanom nároku. Neprijateľnosť rozhodcovskej doložky nie je možné skonštatovať ani s odvolaním sa na ustanovenie Smernice 93/13/EHS v prílohe 1 písm. q), nakoľko interpretácia súdov vychádza z nesprávneho prekladu. Dojednanie rozhodcovskej doložky nemožno hodnotiť za nekalú podmienku, nakoľko rozhodcovské konanie je súčasťou legislatívne upraveného procesu a je súčasťou civilného práva. Oprávnený zastáva názor, že namietaným postupom a rozhodovaním súdu dochádza k neoprávnenému zásahu do základného práva oprávneného na súdnu ochranu a k porušovaniu princípov právnej istoty, čím je mu znemožňované efektívne uspokojenie jeho pohľadávky v exekučnom konaní. Záverom oprávnený poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 11/2010 zo dňa 26. 09. 2011.

Sudca súdu prvého stupňa predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienil vyhovieť, pretože rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka považoval za vecne správne (§ 374 ods. 4 OSP).

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 10 ods. 1 OSP vec prejednal podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 219 OSP ako vecne správne potvrdiť.

V prejednávanej veci sa oprávnený svojím návrhom, spísaným pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 02. 04. 2013, domáhal vykonania exekúcie pre vymoženie sumy 712,31 eura s príslušenstvom. Exekučným titulom je Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie zo dňa 05. 11. 2012 sp. zn. II/2012-1513, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03. 01. 2013 a vykonateľnosť dňa 06. 01. 2013. Súdny exekútor dňa 17. 04. 2013 doručil súdu prvého stupňa žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, exekučným titulom, zmluvou o poskytnutí flexipôžičky zo dňa 20. 05. 2005, žiadosťou o flexipôžičku, oznámením o splnení obchodných podmienok pre čerpanie flexipôžičky a Všeobecných obchodných podmienok VÚB, a. s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného v čase začatia exekučného konania, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offo) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy,

prislúcha mu právo vyvodíť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvého stupňa ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvého stupňa, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

K samotnému záveru súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosti, a teda platnosti) treba uviesť, že rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzatvorenia zmluvy) tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formulácia rozhodcovskej doložky, obsiahnutá v čl. II bode 5 zmluvy a v čl. VIII bode 3 všeobecných obchodných podmienok (účinných od 03. 02. 2005), neumožňuje klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku, nakoľko rozhodcovská doložka je vsunutá medzi ostatné podmienky, drobným, ťažko čitateľným písmom, čo značne sťažuje oboznámenie sa so všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa, na ktoré zmluva odkazuje. Okrem toho zmluva je podpisovaná v čase nižšej bdelosti klienta, kedy sa klient najmä sústreďuje na získanie finančných prostriedkov a nepredpokladá, že by sa dostal s ich platením do omeškania. Odvolací súd dodáva, že aj keď v čase uzavretia zmluvy medzi neprijateľnými podmienkami v Občianskom zákonníku nebolo zahrnuté také ustanovenie, ktoré sa dotýka rozhodcovskej doložky, nakoľko uvedené ustanovenie bolo doplnené až zákonom č. 568/2007 Z. z. účinným od 1. januára 2008, bolo potrebné uzatvoriť rozhodcovskú doložku tak, aby bola v súlade s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Rozhodcovská doložka nespĺňa ani požiadavku písomnej formy, ktorá je klasifikovaná jej neplatnosťou, pretože nebola podpísaná účastníkmi zmluvného vzťahu. Súhlas povinného - klienta s riešením sporov pred rozhodcovským súdom podľa čl. II bode 5 zmluvy vyjadril povinný podpisom zmluvy, avšak samotné znenie rozhodcovskej doložky sa nachádza v čl. VIII bode 3 všeobecných obchodných podmienok, ktoré povinný nepodpisoval.

Podľa § 4 ods. 1, 2 a 3 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Odvolací súd v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR (3Cdo/146/2011, 6Cdo/143/2011) poukazuje, že na platnú existenciu rozhodcovskej doložky je potrebné splniť okrem iných aj podmienku písomnej formy. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma

je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Úprava obsiahnutá v zákone č. 244/2002 Z. z. o úprave formy rozhodcovskej zmluvy je v § 4 striktná, bez možnosti extenzívneho výkladu, z čoho vyplýva, že formálna podmienka písomnej formy v danom prípade dodržaná nebola, nakoľko nedošlo k podpisu všeobecných obchodných podmienok obidvoma zmluvnými stranami, čím rozhodcovská doložka založená nebola. Štandardná rozhodcovská doložka má byť správne uvedená priamo v konkrétnej zmluve ako jej článok alebo ustanovenie.

Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Odvolačný súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že povinnému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v tomto štádiu konania mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.